

РЕЗИМЕ ГОДИШЊЕГ ИЗВЕШТАЈА КООРДИНАЦИОНОГ ТЕЛА ВЛАДЕ СРБИЈЕ О СПРОВОЂЕЊУ НАЦИОНАЛНОГ ПРОГРАМА ЗА СУЗБИЈАЊЕ СИВЕ ЕКОНОМИЈЕ 2016

Као резултат повољних макроекономских кретања, боље наплате јавних прихода и системске борбе против сиве економије, у току 2016. године значајно је умањен фискални дефицит, при чему су порески приходи премашили план за 122 млрд динара.

Укупни порески приходи државе у 2016. години износили су 1.586 млрд РСД и повећани су за 7,2% реално у односу на претходну годину, пре свега захваљујући повећаној наплати ПДВ-а, потом акциза и на крају пореза на доходак грађана.

- **Укупна наплата ПДВ-а** у 2016. години износила је 453,5 млрд РСД и повећана је за 37,5 млрд РСД у односу на 2015. годину, односно реално је већа за 7,8%. Смањена је утаја ПДВ-а што се огледа кроз повећања коефицијента наплате. Према C-efficiency коефицијенту¹, степен наплате ПДВ-а скочио је са 70 на 75 % у 2016.
- **Укупна наплата акциза** износила је 265,6 млрд РСД и повећана је за 29,8 млрд РСД односно реално за 11,4%. Ово повећање највише се дугује повећању наплате акциза за промет дериватима нафте које је износило 143,9 млрд РСД и реално је веће за 11,8% у односу на претходну годину. То је резултат сузбијања нелегалног промета дериватима који се одвијао кроз маркирање горива. Такође, Пореска управа и МУП су током 2016. одузели више од 90 тона резаног дувана и дувана у листу.
- **Порез на доходак грађана** у 2016. години износио је 155 млрд РСД повећан је за 8,3 млрд РСД односно за 4,5% реално у односу на претходну годину.

Највећи допринос бољој наплати пореза и акциза и унапређењу фер конкуренције дало је спровођење мера и активности Националног програма за сузбијање сиве економије које се односе на ефикасно и организовано поступање инспекцијских органа и Пореске управе.

Инспекцијски органи су извршили укупно 245.392 инспекцијска надзора. Откривено је 3.656 нерегистрованих субјеката чему је посебно допринела примена новог Закона о инспекцијском надзору којим је уведена мера контроле пословања нерегистрованих субјеката.

Инспекторат за рад је извршио укупно 53.069 инспекцијских надзора – овом приликом затечена су 19.472 лица која раде „на црно” – 90% њих је након обављеног надзора засновало радни однос, што је скок за 44% у односу на 2015.

¹ Фискални савет, март 2017. године; Коефицијент се добија стављањем у однос суме ПДВ-а која је стварно наплаћена са хипотетичком сумом ПДВ-а која претпоставља да је наплата савршена. Већа вредност коефицијента индицира већу наплату пореза и мањи обим утаје ПДВ-а

Тржишна инспекција је извршила 20.790 надзора, изречено је 2.093 инспекцијских управних мера, а проценат извешаја је скоро 98%.

У домену јачања капацитета инспекција, организоване су специфичне секторске обуке за 330 инспектора са републичког и 1200 са локалног нивоа. Пореска управа је одржала обуке за 1.056 инспектора у циљу унапређења система процесуирања кривичних дела и прекршаја против привреде. Министарство државне управе и локалне самоуправе је покренуло јавну набавку за израду јединственог софтвера за координацију рада инспекција е-Инспектор. Развијен је сајт Координационе комисије – www.inspektor.gov.rs на којем се налазе сви прописи, водичи, контролне листе, видео упутства, контакт и други материјали важни за инспекцијски надзор.

У делу Националног програма који се односи на **фискалну политику, реформу парафискалних намета и унапређење фискализације** потребно је урадити знатно више у години пред нама. Од подстицајних мера обезбеђено је 16 милијарди динара за подстицање предузетништва од чега 4,4 милијарде бесповратно.

Иако је Инспекторат рада постигао одличне резултате, неопходно је предузети додатне активности у току 2017. године ради решавања проблема **неформално запослених чији је број у 4. кварталу 2016. године износио 570.700**, од чега 65% ради у пољопривреди. У поређењу са истим кварталом 2015. године, број неформално запослених је већи за 43.400. У циљу регулисања сезонског запошљавања, Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, је у сарадњи са са Министарством пољопривреде и заштите животне средине, Пореском управом, НАЛЕД-ом и другим релевантним државним органима (Фонд ПИО, ЦРОСО, НСЗ, РФЗО) започело израду Закона о сезонском раду у пољопривреди.

Влада Србије прогласила је 2017. и 2018. за Године борбе против сиве економије. Едукативна кампања „Порез плати да ти се добрим врати“ коју је током 2016. и почетком 2017. спровела Пореска управа и наградна игра „Узми рачун и победи“ коју је реализовала Влада Србије уз подршку НАЛЕД-а и компанија окупљених у Савезу за фер конкуренцију имале су велики ефекат на јачање свести грађана и привреде о штетним последицама нелегалног пословања (94% подржава борбу против сиве економије) и изградњу пореске културе у Србији што се одсликава кроз повећано евидентирање промета преко фискалних каса код малих обвезника за чак 33,84% у првом кварталу 2017.

